

HORNÁ NITRA V GEOLOGICKOM OBDOBÍ TREŤOHÔR

Nová súťaž s Hornonitrianskym múzeom v Prievidzi pri príležitosti realizácie výstavy Kamenný herbár

Prichádza letné obdobie a s ním už piaty ročník série článkov so súťažou, pripravenej Hornonitrianskym múzeom v Prievidzi a týždenníkom MY Hornonitrianske noviny. Toto leto odborní pracovníci múzea venujú príspevky treťohornej flóry, ktorá sa stala základom ložísk hnedého uhlia na hornej Nitre. Súťaž prebehne v deviatich kolách. Každý týždeň bude v článku ukrytá odpoveď na pripojenú súťažnú otázku. Príspevky a úlohy budú duplicitne uverejňované aj na webových stránkach múzea www.muzeumpd.sk a na informačnom portáli periodika nasaprievidza.sme.sk. Súťaže sa môže zúčastniť každý záujemca, podmienkou bude správna odpoveď na otázku, doručená do desiatich dní písomnou cestou na adresu redakcie spolu s kupónom príslušného kola. Správne odpovede sa zaradia do zlosovania a z každého kola vylosovaný výherca získa vecné ceny. Mená výhercov uverejnení periodikum My Hornonitrianske noviny dve čísla po kole s otázkou. Letná súťaž končí spolu s prázdninami a posledný augustový týždeň bude uverejnený záverečný článok. Až do 7. septembra 2017 budú očakávané odpovede finálneho kola, ktorého vyhodnotenie bude uverejnené 11. septembra 2017. Výhry odovzdá riaditeľka múzea.

Krajina hornej Nitry sa v priebehu histórie zmenila mnohokrát. V minulosti tu boli lesy a úrodné roviny plné lúk a polí. Odlesňovanie a následný rozvoj priemyslu, spojený hlavne s ťažbou uhlia, postupne menili tvár horného Ponitria. V priebehu posledných 120 rokov len máloktorý kus zeme tu ostal nenarušený. S postupným útlmom ťažby uhlia dochádza k tvorbe novej krajiny a investície vkladané do rekultivácií začínajú byť zjavné.

V nasledujúcich súťažných príspevkoch sa pokúsime vytvoriť predstavu podoby hornej Nitry v geologickej miocénnej epoche mladších treťohôr, konkrétne v dobe tvorby ložísk hnedého uhlia. Využijeme k tomu informácie, ktoré poskytujú vzácne rastlinné fosílie, obsiahnuté v sprievodných horninách uhoľných slojov handlovsko-nováckej panvy. Skameneliny flóry získané z hlbinných baní aj z povrchových lomov regiónu sú dnes súčasťou paleobotanickej zbierky Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi, ktorá patrí k najrozsiahlejším na Slovensku. Ukončenie ťažby uhlia bude znamenať aj ukončenie možnosti získavania zaujímavých paleontologických nálezov. Bane budú zavalené, zapečatené či premenené na skanzeny a terény rekultivované. Preto tu existuje dôvod k vystupňovaniu snahy o záchranu súčasného fosilného materiálu. Doposiaľ získané skameneliny rastlín aj živočíchov, uchovávané v múzeu, ostanú ako jedinečné dedičstvo a budú slúžiť aj ďalším generáciám.

Múzejná výstava **Kamenný herbár** je zostavená z výberu vzácných rastlinných skamenelín z hornonitrianskych baní a lomov. Takmer dve stovky fosilných rastlín, zalisovaných priamo v kameni, otvárajú okno do dávnej geologickej minulosti územia. Prezentácia je jedinečnou možnosťou vidieť a spoznať druhovú pestrosť miocénnej vegetácie i rozmanitosť rastlinných spoločenstiev, ktoré sa výraznou mierou podieľali na tvorbe uhlia. Odhaľovať zložitý svet skamenenej flóry zachovaný v podobe zuhoľnatených listov, plodov či vetvičiek môžete v múzeu až do 9. septembra 2017.

Spracovala: Ing. Katarína Keratová

© Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2017

Výstava Kamenný herbár v priestoroch Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.